

Duin

is een kwartaaluitgave van de Stichting Duinbehoud. Deze stichting zet zich in voor bescherming en herstel van de oorspronkelijke natuur in de duinen en voor het belang van de natuurgerichte recreant.

jaargang 33, nr. 4, december 2010

ISSN - 0168-7948

Redactie

Bas Arens, Peter van den Berg, Annelies Boutellier, Cindy Butler, Martin de Jonge, Arjen Kok, Frans Micklinghoff, Julius Röntgen, Wim Remmelzwaal

Beeldredacteur

Joost Bouwmeester

Hoofdredacteur

Arnoud van der Meulen

Eindredacteur

Frans Buissink

Pre-press en druk

Veldhuis Raalte

Redactieadres

DUIN, Postbus 664
2300 AR Leiden
Tel: 071-5143719
stichting@duinbehoud.nl
www.duinbehoud.nl

Donateurschap

Beschermheer/vrouw vanaf € 100,-
Instellingen € 40,-
Particulieren € 21,-
Studenten / 65+ € 17,-
Losse abonnementen € 60,-

Betalingen

giro 40 162 98 ten name van
Stichting Duinbehoud te Leiden

© Stichting Duinbehoud

Nieuwe **donateurs** van de
Stichting Duinbehoud kunnen
zich aanmelden op het redactieadres.

Sponsors



PWN. Puur water en natuur.



DUIN wordt gesponsord door PWN en Dunea. Samen willen we laten zien dat de duinen het beschermen waard zijn. Stichting Duinbehoud zal zich echter niet laten beperken in het ondernemen van acties die zij noodzakelijk acht.



vormgeving & opmaak
René van Rossum

Inhoud



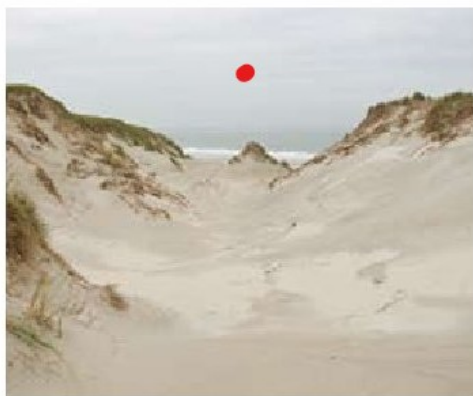
6 Korstmossen

Saaie winterduinen bestaan niet. Neem de leesbril mee naar buiten en lees de duinen. Of zet een macrolens op de camera en duik onder in de wondere wereld van korstmossen. Waar planten geen voedsel vinden, trekken algen en schimmels samen op.



8 Beheerplannen

Ambitieuze plannen zijn hard nodig om de achteruitgang van natuurwaarden tegen te gaan. Sterker nog, ze richten zich op uitbreiding daarvan. Natura 2000 waakt over de crème de la crème van de Europese natuur. We bekijken de beheerplannen voor de dungebieden in Zuid-Holland.



10 Noordsvaarder

Dynamisch beheer van de zeereep is met succes op Terschelling toegepast. Wie nu langs de zeereep van de Noordsvaarder wandelt, kijkt via kerven het achterliggende dungebied in. Maken we hier de geboorte mee van een nieuw paraboolduin? De ontwikkeling wijst wel in die richting!



18 De Uilenvangersweg

Op zoek naar een aantrekkelijke wandeltocht? Ga op een rustige dag in het Noord-Hollandse Bergen bij Duinvermaak de duinen in. Lopend over de Uilenvangersweg valt veel te genieten. Een gevarieerd landschap op de grens van kalkrijk en kalkarm ligt voor ons.

En verder...

2 Column / 4 Dwars door de Duinen / 12 Duinen in beeld / 14 Ansicht / 15 Recensies / 16 Boswachter tussen Wassenaar en Katwijk / 20 Schotse Hooglanders / 20 Duinbrand / 24 Duinleven.

Bij de voorkant: Foto: Joost Bouwmeester.

Oerkrachten rond struikkussens



Had ik ruim honderd jaar geleden gevraagd om in enkele trefwoorden de natuur te beschrijven... Ik had als antwoord gekregen: storm, overstromingen, donder en bliksem, vulkanen, magnetisme. Nu ontvang je als antwoord: bomen, groen, vogels. Het woord 'natuur' is blijkbaar wat van betekenis veranderd. 'Natuurkunde' heeft wel zijn betekenis behouden. Heimans, Jaspers en Thijssen noemden hun nieuwe tijdschrift in 1896 over de natuur (huidige betekenis) dan ook: De Levende Natuur.

Foto en titel verraden al dat ik over de liguster schrijven zal. Trouwe duinbezoekers kennen hem wel, met zijn weeïge bloemtrossen, zijn zwarte bessen met twee pitten, zijn leerachtige blaadjes en zijn kussenvormige groeivormen. Veel meer weten die duinkenners er niet over te vertellen. Er lijkt trouwens helemaal niet veel over te zeggen te zijn anders dan al te wetenschappelijke kost. De liguster is opvallend onopvallend. Toch maar een poging. De naam: afkomstig van Ligurië, bij Genua. Hij verkiest kalkrijke grond, en groeit benoorden Heemskerk slechts hier en daar. Een grote, groene rups met kleurige schuine strepen eet bij voorkeur liguster: de ligusterpijlstaart. Beschut tegen de wind wordt de liguster een open struik van enkele meters

hoog, met weinig bloem en bes. Hij verliest zijn blad, anders dan de tuinliguster = haagliguster. Die Japanse variant heeft ook kortere, ovale blaadjes. En groeit de liguster in open duin, dan zorgt de zilte zeewind ervoor dat elk uitstekend blaadje verdroogt. De liguster maakt dan nieuwe zijtakjes. Zo ontstaan de plakaten die zo dicht zijn dat er niets anders onder groeien wil. De haagliguster wordt geknipt, de wilde liguster geschoren, door de wind. Verschil: de haagliguster bloeit daardoor zelden.

Nu het blad afgevallen is, hebben de kussens hun groene huid verloren en is een karkas zichtbaar. Geen enkel geheim openbaart zich. De kussens van een metertje hoog vangen stuifzand, het dichte wortelstelsel stremt stuifkuilen. Ondanks zijn mooie, ronde vormen en ongereptheid trekt zo'n ligusterlandschap geen recreanten aan. De struiken zijn zo dicht, dat je eromheen moet sjokken. Ze bieden geen schaduw, zoals de meidoorn. Rondom is het verder altijd windiger, want de ligusterkussens zijn gestroomlijnd. Kortom, men ervaart de krachten van de (oude) natuur.

PETER VAN DEN BERG